

1 ปรากฏการณ์มวลมหาประชาชน กับจุดเปลี่ยนประเทศไทย

ในปี 2556 บริบทการเมืองไทยได้เดินทางมาถึงจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง เมื่อมวลชนนับล้านได้ออกมาชุมนุมเพื่อ “ต่อต้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม” จนสำเร็จ จากนั้น “มวลมหาประชาชน” หรือ กปปส. ได้ยกระดับข้อเรียกร้องเพื่อ “ขับไล่รัฐบาล” เนื่องจากเห็นว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรมเพื่อเปิดทางให้เกิด “การปฏิรูปประเทศไทย” การชุมนุมของ กปปส. ติดต่อกันนานหลายเดือน สร้างกระแสสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูประบบการเมืองของประเทศ

การชุมนุมของ กปปส. ได้นำไปสู่การยุบสภา และการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ที่ประสบปัญหาการคัดค้านจนไม่สามารถเลือกตั้งได้ในหลายจังหวัด ความขัดแย้งในสังคม ระหว่างรัฐบาลซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก นปช. และ กปปส. ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนจำนวนมากในหลายจังหวัดทั่วประเทศ นำไปสู่การใช้อาวุธปืนและระเบิดลอบทำร้ายกลุ่มผู้ชุมนุมของ กปปส. อย่างต่อเนื่อง

ก้าวต่อไปของการเมืองไทยจะเป็นอย่างไร แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์มีอยู่ที่ไหน ใครจะเป็นผู้แพ้ใครจะเป็นผู้ชนะ และการปฏิรูปประเทศไทยจะเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าติดตามแบบตาไม่กระพริบ

ความขัดแย้งทางการเมืองไทยในช่วงปี 2556 เป็นความขัดแย้งที่ต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลากว่า 8 ปี หลังกระแสการต่อต้านอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร อันนำมาสู่การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม สื่อและมวลชนต่างๆ แม้ภายหลังจะเกิดการรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 แต่ภาวะการเมือง 2 ชั่วโมงก็ยังคงดำเนินต่อเนื่องเรื่อยมา แม้ในสมัยรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร การเมืองแบบแบ่งขั้วก็ยังคงดำรงอยู่ และรัฐบาลยิ่งลักษณ์ได้ประสบปัญหาความผิดพลาดล้มเหลวในการบริหารราชการหลายประการ จนเกิดกระแสต่อต้านจากมวลชนจำนวนมาก โดยข้อกล่าวหาที่รัฐบาลยิ่งลักษณ์เผชิญในปี 2556 ก็เป็นข้อกล่าวหาที่สืบเนื่องจากรัฐบาลของพี่ชาย นั่นคือ ครอบงำทักษิณเป็นระบอบที่คอร์รัปชันสูง มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณจำนวนมากไปกับนโยบายประชานิยม และมีการรวบอำนาจบริหารและนิติบัญญัติเข้าด้วยกันในลักษณะเผด็จการเสียงข้างมาก

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลอย่างต่อเนื่องโดยกลุ่มต่างๆ ตลอดปีที่ผ่านมา แต่ประเด็นที่ “จุดติด” ให้เกิดการขยายฐานมวลชนออกมาเคลื่อนไหวครั้งใหญ่ในปลายปี 2556 ก็คือประเด็น “ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. ...” หรือ “พ.ร.บ. นิรโทษกรรมเหมาเข่ง” และ “การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าด้วยที่มาของวุฒิสภา” ซึ่งนำไปสู่การชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่จนเกิดปรากฏการณ์ “มวลมหาประชาชน” ขึ้น จนรัฐบาลยิ่งลักษณ์ต้องประกาศยุบสภาในช่วงปลายปี 2556 หลังจากบริหารประเทศมาเพียงสองปีเศษเท่านั้น

กระแสต่อต้านรัฐบาลก่อน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม

ความเคลื่อนไหวของมวลชนกลุ่มใหญ่เพื่อต่อต้านรัฐบาลยิ่งลักษณ์เกิดขึ้นอย่างชัดเจนราวกลางปี 2555 โดยองค์การพิทักษ์สยามได้ออกมาเคลื่อนไหว โดยมีเป้าหมายคือ “แซ่แข็งประเทศเป็นเวลา 5 ปี” หรือ ให้นักการเมืองหรือภาคการเมืองต่างๆ หยุดเคลื่อนไหว 5 ปี เพื่อที่จะปฏิรูปเปลี่ยนแปลงประเทศ ต่อมาองค์การพิทักษ์สยามได้แยกตัวเป็นกองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ และเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทยซึ่งได้แยกกันแสดงบทบาทในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลในกลางปี 2556

กลางปี 2556 กองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ (กปท.) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลแสดงจุดยืนในความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยการหยุดการกระทำอันไม่บังควร เช่น การจบบ้างละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และให้ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และ รมว.กลาโหม พล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิประภา รมช.กลาโหม ลาออกจากตำแหน่ง ให้รัฐบาลเพิกถอน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม และ พ.ร.บ. ประองตอง ที่มีผลนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดจากเหตุการณ์ทางการเมือง และเรียกร้องให้มีการโค่นล้มระบอบทักษิณ¹

ในวันที่ 4 สิงหาคม 2556 กปท. ได้เริ่มชุมนุมที่สวนลุมพินี บริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 6 ใกล้แยกศาลาแดง โดยมีกองทัพธรรมของสันติอโศกเข้าร่วมด้วย และ 6 สิงหาคม 2556 ได้ย้ายเข้าไปชุมนุมในสวนลุมพินี

ทั้งนี้ กปท. ได้เคลื่อนไปปักหลักที่ทำเนียบรัฐบาลเมื่อ 8 ตุลาคม แต่ในวันที่ 10 ตุลาคมได้ย้ายกลับมาชุมนุมที่สวนลุมพินีตามเดิม หลังตำรวจเจรจาว่าจะมีนายกรัฐมนตรีจินตนาเดินทางเยือนประเทศไทยและทำเนียบรัฐบาล ระหว่าง 11-13 ตุลาคม อย่างไรก็ตามผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งไม่ยอมกลับมามาที่สวนลุมพินี และได้แยกตัวออกมาตั้งกลุ่ม เครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ชุมนุมกันอยู่ที่แยกอรุณพงษ์อย่างต่อเนื่อง

การต่อต้าน ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม

สิงหาคม 2556 รัฐบาลพรรคเพื่อไทย ได้เสนอ “ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. ...” เข้าสู่การประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยในร่างแรกๆ ร่าง พ.ร.บ. นี้จะยกเลิกความผิดให้เฉพาะแก่ผู้ชุมนุม ไม่รวมถึงแกนนำการชุมนุมและผู้สั่งการ ต่อมา ประยุทธ์ ศิริพานิชย์ รองประธานกรรมาธิการพิจารณา ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมฯ ได้แปรญัตติให้รวมการนิรโทษกรรมความผิดให้กลุ่มแกนนำด้วย และในเวลาเช้ามิดของวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้ ร่าง พ.ร.บ. นี้ ผ่านการพิจารณาในวาระที่สองและสาม การออกกฎหมายที่รวบรัดดังกล่าว โดยไม่สนใจความเห็นของพรรคการเมืองฝ่ายค้านและการคัดค้านของภาคประชาชน เป็นสาเหตุสำคัญให้ประชาชนหลายกลุ่มแสดงการคัดค้านต่อร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวอย่างรุนแรง

สุเทพ เทือกสุบรรณ และบรรดาแกนนำพรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้นำการชุมนุมที่สถานีรถไฟสามเสนเพื่อค้านร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวมาตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม 2556 โดยให้เหตุผลว่า ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ จะช่วยให้ พ.ต.ท.ทักษิณ อดีตนายกรัฐมนตรี พ้นจากความผิดทางการเมือง และสามารถกลับเข้าประเทศไทยได้ แต่ในขณะเดียวกัน แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และกลุ่มคนเสื้อแดงส่วนหนึ่ง ก็แสดงความคัดค้าน เนื่องจากจะล้างความผิดของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และสุเทพ เทือกสุบรรณ ให้พ้นจากข้อหาหลังสลายการชุมนุมเมื่อเมษายนและพฤษภาคม 2553 จนมีผู้บาดเจ็บล้มตายจำนวนมาก กระแสคัดค้านขยายตัวจนมวลชนจำนวนมากนับล้านคนมารวมตัวชุมนุมกัน

ทั่วกรุงเทพฯ เพื่อคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวจนเกิดปรากฏการณ์ “มวลมหาประชาชน” ขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องยอมถอย และวุฒิสภาได้ลงมติไม่รับร่าง พ.ร.บ. นี้ อย่างเป็นเอกฉันท์ 141 เสียงเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2556 ทำให้ร่าง พ.ร.บ. นี้ถูกยับยั้งไว้ 180 วัน² และรัฐบาลแถลงการณ์ว่าจะถอนร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมอื่นๆ ที่เคยเสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อยุติการผลักดันร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมฉบับอื่นอีกในอนาคต

แม้ว่าวุฒิสภาจะลงมติไม่เห็นชอบ กับร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ แต่การชุมนุมซึ่งนำโดยสุเทพ ก็ยังคงดำเนินต่อไป โดยได้โจมตีความพยายามของรัฐบาลในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าด้วยที่มาของวุฒิสภา โดยก่อนหน้านี้ รัฐบาลยังลักษณะได้เสนอให้รัฐสภาแก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปแบบและจำนวนของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ให้มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด แทนการแต่งตั้งซึ่งมีจำนวนครึ่งหนึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ความพยายามดังกล่าวได้รับการต่อต้านจากสังคม ว่าเป็นการเอื้อให้ทั้ง ส.ส. และ ส.ว. ถูกกุมอำนาจแบบเบ็ดเสร็จโดยพรรคการเมืองและรัฐบาล จึงมีผู้ยื่นฟ้องศาลรัฐธรรมนูญว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ต่อมา 20 พฤศจิกายน 2556 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 68 โดยระบุว่า จะทำให้เกิดสภาพเผด็จการ และนำไปสู่การผูกขาดอำนาจ ส่งผลให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าวต้องตกไป³

ภายหลังประสบความสำเร็จในการคัดค้าน พ.ร.บ. นิรโทษกรรม การชุมนุมเคลื่อนไหวได้ยกระดับมาเป็นการต่อต้านรัฐบาลยังลักษณะและขจัดระบอบทักษิณ และได้ประกาศ 4 มาตรการอารยะขัดขืน ได้แก่ 1) หยุดงานหยุดเรียน ระหว่าง 13-15 พฤศจิกายน 2) หยุดชำระภาษี 3) ปักธงชาติตามบ้านเรือนหรือพาหนะ และให้พกนกหวีด 4) ถ้าพบเห็นนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และผู้เกี่ยวข้องไม่ต้องพูดด้วย แต่ให้เป่านกหวีดใส่⁴ โดยสุเทพได้ปราศรัยตอนหนึ่งว่า การชุมนุมได้ยกระดับไปสู่เป้าหมาย “ขจัดต้นไม้พิษ” คือขจัดระบอบทักษิณให้หมดไป⁵

สำหรับความเคลื่อนไหวของ นปช. ได้จัดการชุมนุมตอบโต้การชุมนุมของกลุ่มต่อต้านรัฐบาล โดยใช้สถานที่ภายในสนามกีฬาราชมณฑลกีฬาสถาน ตั้งแต่ 24 พฤศจิกายน ถึงเช้าวันที่ 1 ธันวาคม 2556 ขณะที่กลุ่มผู้ชุมนุมภายใต้การนำของสุเทพ ได้ประกาศชุมนุมใหญ่ในชื่อ วันมวลมหาประชาชน คนไทยใจเกินล้าน เริ่มปิดล้อมและพยายามบุกกรุกเข้ายึดอาคารสถานที่ราชการหลายแห่งในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2556 เป็นต้นมา เพื่อหวังจะบังคับให้หน่วยงานของรัฐปิดทำการ เช่น สำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ แจ้งวัฒนะ และกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออก ในเวลานี้ได้มีเหตุรุนแรงเกิดขึ้นคือการปะทะกันระหว่างกลุ่มสนับสนุนและต่อต้านรัฐบาล บริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหง จนมีผู้เสียชีวิต 4 คน และบาดเจ็บ 57 คน⁶

ข้อเสนอปฏิรูปการเมือง 6 ข้อ จากสุเทพ⁷

1. แก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันอย่างเด็ดขาด
 2. กฎหมายคดีคอร์รัปชันต้องไม่มีอายุความ
 3. การปฏิรูปโครงสร้างตำรวจ ให้อยู่ใต้ผู้ว่าราชการจังหวัด
 4. ประชาชนถอดถอนนักการเมืองให้เห็นผลจริง เลือกผู้ว่าราชการจังหวัดได้โดยตรง
 5. ออกแบบกฎระเบียบให้ข้าราชการอยู่ในระบบคุณธรรม ไม่ใช่ระบบอุปถัมภ์
 6. การศึกษา สังคม คมนาคมขนส่ง สาธารณสุข ต้องเป็นวาระแห่งชาติ ยกเลิกประชานิยม
- ทั้งนี้ กปปส. เสนอให้นายกรัฐมนตรี ที่ประชาชนทั่วประเทศยอมรับ เพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศไทย ตามแนวทางประชาธิปไตย แล้วจึงค่อยจัดการเลือกตั้ง⁸

ต่อมา กลุ่มผู้ชุมนุมที่นำโดยสุเทพ ได้ประกาศก่อตั้งคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มองค์กรประชาชนในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มนักวิชาการ เครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย กลุ่มประชาคมนักธุรกิจสื่อ เครือข่ายนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตย กองทัพธรรม กองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น โดยมีสุเทพ เป็นเลขาธิการ กปปส. เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2556⁹

หลังจากนั้น (30 พฤศจิกายน 2556) ผู้ชุมนุม กปปส. ได้กดดันรัฐบาลด้วยการบุกเข้าไปยังบริเวณอาคารของบริษัท กลท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เขตบางรัก และหน่วยงานอื่นๆ โดยเหตุการณ์ที่สำคัญคือการปะทะระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3 จุด เช่นที่สะพานชมัยมรุเชฐ โดยมีการกันแท่นแบรีเออร์ ขว้างแก๊สน้ำตา และฉีดน้ำตลอดจนอาวุธจริงใส่ผู้ชุมนุม และมีการใช้ระเบิดป้องกันด้วย¹⁰ ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก

กระแสกดดันที่เกิดขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องหาทางออกเพื่อบรรเทาความตึงเครียด จึงได้มีการประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 แต่ฝ่าย กปปส. เห็นว่า แม้จะมีรัฐบาลรักษาการ แต่นายกรัฐมนตรีต้องเป็นที่ยอมรับของประชาชนด้วย จึงเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากนายกรัฐมนตรีรักษาการ โดย กปปส. ต้องการให้มีการปฏิรูปการเมืองก่อนแล้วค่อยเลือกตั้ง ในขณะที่รัฐบาลเห็นว่าควรมีการเลือกตั้งก่อนแล้วจึงทำการปฏิรูป โดย กกต. ได้กำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ตอบสนองข้อเสนอของกลุ่มผู้ชุมนุมในระดับหนึ่งด้วยการตั้งสภาพัฒนาการเพื่อดำเนินการเรื่องการปฏิรูปในอนาคต พร้อมกับเดินหน้าเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ต่อไป¹¹ แต่ข้อเสนอนี้ไม่ได้รับการตอบสนองจากฝ่ายผู้ชุมนุม

ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการชุมนุมทางการเมือง¹²

พื้นที่	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	รักษาตัวใน รพ.
กรุงเทพฯ	730	20	6
ต่างจังหวัด	43	3	ไม่มีข้อมูล

ที่มา: ศูนย์เฝ้าระวัง วันที่ 17 มีนาคม 2557

การเลือกตั้ง 2 ก.พ. 2557

เมื่อรัฐบาลประกาศยุบสภาและกำหนดวันเลือกตั้งขึ้นในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 กปปส. ได้ประกาศแนวทางปฏิรูปประเทศก่อนการเลือกตั้ง โดยรณรงค์คัดค้านการเลือกตั้งและขัดขวางกระบวนการเลือกตั้ง ตั้งแต่การรับสมัครรับเลือกตั้ง การเลือกตั้งล่วงหน้า และการเลือกตั้งทั่วไป โดยในวันที่ 23-26 ธันวาคม ผู้ชุมนุม กปปส. ได้ปิดล้อมไม่ให้มีการรับสมัคร ส.ส. บัญชีรายชื่อที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และมีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนมีตำรวจ

เสียชีวิต 1 ราย ผู้ชุมนุมเสียชีวิต 1 ราย และมีผู้บาดเจ็บ 148 ราย¹³ โดยมีการใช้อาวุธจริง แต่ไม่ทราบว่ามีมายิงมาจากที่ใด ในเวลาต่อมาได้มีผู้เผยแพร่คลิปชายชุดดำพร้อมอาวุธปืนจำนวนหนึ่งบนยอดตึกของกระทรวงแรงงานใกล้จุดปะทะ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ยอมรับในเวลาต่อมาว่า กลุ่มชายชุดดำดังกล่าวเป็นตำรวจ แต่ไม่ได้เป็นผู้ยิงกลุ่มผู้ชุมนุม เหตุการณ์ที่มีผู้บาดเจ็บและล้มตายนี้นำให้เกิดกดดัน ได้แสดงความเสียใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและแสดงจุดยืนโดยเสนอให้รัฐบาลเลื่อนการเลือกตั้งออกไป โดย กกต. พร้อมทั้งจะเป็นตัวกลางเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน¹⁴

ส่วนฟากฝั่งของพรรคเพื่อไทยเห็นว่า เมื่อเกิดความขัดแย้งทางการเมืองเช่นนี้ ก็น่าจะแก้ปัญหาด้วยการเลือกตั้ง เพื่อคืนอำนาจให้กับประชาชน โดยจัดการเลือกตั้งใน 45-60 วันหลังยุบสภา การกำหนดวันเลือกตั้งจึงเป็นอำนาจตามรัฐธรรมนูญ รัฐบาลไม่มีสิทธิในการเปลี่ยนวันเลือกตั้ง และเรียกร้องให้ กกต. หนักแน่น และทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด¹⁵ และยืนยันว่า ควรดำเนินการเลือกตั้งตามกำหนดเดิม¹⁶ ขณะที่ผู้ชุมนุม กปปส. ก็หาทางขัดขวางไม่ให้เกิดการเลือกตั้งในหลายวิธี เช่น ขัดขวางไม่ให้เปิดการรับสมัคร ส.ส. ชุมนุมเพื่อปิดที่ทำการไปรษณีย์เพื่อไม่ให้มีการขนส่งบัตรและอุปกรณ์เลือกตั้ง¹⁷ รวมทั้งปิดล้อมสถานที่เลือกตั้งล่วงหน้าที่มีขึ้นในวันที่ 26 มกราคม 2557¹⁸ นอกจากนี้ การประกาศไม่เอาการเลือกตั้งของ กปปส. ได้ผลักดันให้มีมวลชนอีกฝ่ายหนึ่งที่ต้องการยืนยันสิทธิเลือกตั้งของตนเองออกมาแสดงพลังเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นกัน โดยมีการเคลื่อนไหวจุดเทียนแสดงพลังของคนที่ต้องการเลือกตั้งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

การรณรงค์คัดค้านและการขัดขวางการเลือกตั้งของ กปปส. ส่งผลกระทบบอย่างสำคัญต่อผลการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น โดยหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศ 93,952 หน่วย สามารถเปิดลงคะแนนในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ได้ 83,813 หน่วย หรือ 89.2% การเลือกตั้งครั้งนี้ มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 47.72% มีบัตรดี 71.34% แต่บัตรเสียสูงถึง 11.97% และโหวตโนหรือไม่ประสงค์ลงคะแนนมากถึง 16.69% จาก 77 จังหวัดทั่วประเทศสามารถจัดการเลือกตั้งได้ทุกหน่วยเลือกตั้งเพียง 59 จังหวัด (306 เขต ส.ส.) งดลงคะแนนการเลือกตั้งทุกหน่วย 9 จังหวัด (ได้รับผลกระทบ 37 เขต ส.ส.)

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ¹⁹

30 ต.ค. 2556	สุเทพ แกล้งข่าวจัดการชุมนุมใหญ่วันที่ 31 ตุลาคม หลังสภาผู้แทนราษฎร กำหนดการประชุม พิจารณา พ.ร.บ. นิรโทษกรรม ในวาระที่สาม
31 ต.ค.	เริ่มการชุมนุมที่สถานีรถไฟสามเสน
4 พ.ย.	ย้ายการชุมนุมไปที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
11 พ.ย.	สุเทพยกระดับการชุมนุมดำเนินมาตรการ 4 ข้อ, เปิดตัวแกนนำ 9 คน และลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
19-20 พ.ย.	นปช. ชุมนุมใหญ่ที่ราชมั่งคาลากีฬาสถาน ครั้งที่ 1
20 พ.ย.	ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
24-30 พ.ย./1 ธ.ค.	นปช. ชุมนุมใหญ่ที่ราชมั่งคาลากีฬาสถาน ครั้งที่ 2
24 พ.ย.	การชุมนุมใหญ่ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และบริเวณโดยรอบ เรียกว่า “วันมวลมหาประชาชน คนไทยใจเกินล้าน”
25 พ.ย.	- กลุ่มผู้ชุมนุมเดินทางปิดล้อม 13 สถานที่สำคัญ และสุเทพนำผู้ชุมนุมบุกยึดกระทรวงการคลัง - นายกรัฐมนตรี แกล้งเพิ่มเขตพื้นที่บังคับใช้ พ.ร.บ. มั่นคงฯ ดูแลการชุมนุม
27 พ.ย.	กลุ่มผู้ชุมนุมบุกยึดศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
29 พ.ย.	เปิดตัวกลุ่ม กปปส. โดยสุเทพเป็นเลขาธิการ
30 พ.ย./1 ธ.ค.	เกิดเหตุจลาจลบริเวณรอบนอกมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 64 ราย
1-3 ธ.ค.	การปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมและตำรวจบริเวณใกล้ทำเนียบรัฐบาล มีผู้บาดเจ็บ 221 ราย
9 ธ.ค.	- กลุ่มผู้ชุมนุมคืนพื้นที่กระทรวงการคลัง และย้ายไปชุมนุมที่แยกนางเลิ้ง - นายกรัฐมนตรียุบสภาผู้แทนราษฎร โดยจัดการเลือกตั้งใหม่ 2 กุมภาพันธ์ 2557
22 ธ.ค.	การชุมนุมปิดถนนในกรุงเทพมหานคร 6 จุด ครึ่งวัน
26 ธ.ค.	เกิดเหตุจลาจลที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) เขตดินแดงมีผู้บาดเจ็บ 160 ราย
1 ม.ค. 2557	สุเทพประกาศแผนปิดกรุงเทพ ที่จะดำเนินการในวันที่ 13 มกราคม
13 ม.ค.	การชุมนุมปิดถนนในกรุงเทพมหานคร 9 จุด
15 ม.ค.	ประชุมหารือเรื่องกำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่ง กกต. 5 คน กปปส. ปชป. สตง. และศาลยุติธรรมไม่เข้าร่วม มติที่ประชุม ให้คงวันเลือกตั้งตามเดิม
17 ม.ค.	มีผู้ขว้างระเบิดลูกเกลี้ยงใส่กลุ่มผู้ชุมนุมที่เดินขบวน ถึงถนนบรมมหาราชวัง บาดเจ็บ 41 ราย เสียชีวิต 1 ราย
19 ม.ค.	มีผู้ขว้างระเบิดลูกเกลี้ยงใส่ผู้ชุมนุมบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ บาดเจ็บ 29 รายสาหัส 8 ราย
21 ม.ค.	นายกรัฐมนตรีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ในกรุงเทพฯ, จ.นนทบุรี, อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี และ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
24 ม.ค.	ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ 8:0 ว่าวันเลือกตั้งทั่วไปสามารถเลื่อนออกไปได้ และมีมติ 7:1 ว่า ครม.กับ กกต. สามารถปรึกษาหารือกัน เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวได้
26 ม.ค.	- มีการเลือกตั้งล่วงหน้า แต่มีกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. เข้าขัดขวางผู้ต้องการใช้สิทธิ - เกิดเหตุปะทะของกลุ่มชน บริเวณใกล้ที่เลือกตั้งล่วงหน้า โดยแกนนำ กปป. ถูกยิงเสียชีวิต 1 คน และบาดเจ็บ 12 คน
28 ม.ค.	การหารือระหว่าง คณะรัฐมนตรีกับ กกต. หาข้อยุติร่วมกันไม่ได้ จึงจำเป็นต้องจัดการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ 2 ก.พ. 2557 ตามพระราชกฤษฎีกา ต่อไปตามเดิม
1 ก.พ.	- กลุ่ม กปปส. ปะทะกับกลุ่มคนเสื้อแดง ที่ต้องการนำอุปกรณ์การเลือกตั้ง ออกมาจากสำนักงานเขตหลักสี่ บริเวณใต้สะพานข้ามแยกหลักสี่ มีผู้บาดเจ็บ 6 ราย - มติ กกต. ประกาศปิดหน่วยเลือกตั้ง 158 แห่งในเขตหลักสี่ทั้งหมด เนื่องจากไม่สามารถนำหีบ, บัตรเลือกตั้ง และเอกสารต่างๆ ออกจากสำนักงานเขตได้
2 ก.พ.	วันเลือกตั้งทั่วไป - ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตดินแดงชุมนุมประท้วงกลุ่ม กปปส. ที่ปิดเขตดินแดงจนไม่สามารถมีการเลือกตั้งในพื้นที่ได้ และเรียกร้องสิทธิในการเลือกตั้ง - มีหน่วยเลือกตั้งที่เปิด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้ 83,813 หน่วย จากทั้งหมด 93,952 หน่วย
5 ก.พ.	ศาลอาญานุมัติหมายจับแกนนำ กปปส. 19 คน ขอให้ฝ่าฝืนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
9 ก.พ.	มีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม-79 เข้าใส่บริเวณที่ชุมนุม กปปส. แจ้งวัฒนะ มีผู้บาดเจ็บ 2 คน

10 ก.พ.	สุเทพเดินขบวนเพื่อระดมทุน นำไปให้ กปปส. แจ้างทุนความ ช่วยขานาดำเนินคดี
14 ก.พ.	ครส. ขอฟื้นผิวดการจรรจคิน ตั้งแต่แยกสะพานม้ฆวานรังสรรค์ ถึงแยกสวนมิลกวันมีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิดเอ็ม 79 ยิงเข้าใส่ศาลอาญาชั้น 7
17-18 ก.พ.	สุเทพ นำกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนไปทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นที่ชุมนุมของกลุ่ม คปท.เพื่อป้องกัน ครส.ขอฟื้นผิวดการจรรจคิน โดยกลุ่ม คปท.นำปูนซีเมนต์ฉาบปิดประตู 1-2 และ 5 ของทำเนียบรัฐบาล เพื่อไม่ให้คณะรัฐมนตรีเข้าทำงาน
18 ก.พ.	เกิดการปะทะกัน ระหว่างตำรวจและผู้ชุมนุม ในการขอฟื้นที่บริเวณแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศคิน มีผู้บาดเจ็บ 71 คน เสียชีวิต 5 คน
21 ก.พ.	มีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิด อาร์จีที5 ยิงเข้าใส่เวที กปปส. ราชประสงค์ บาดเจ็บ 6 ราย
23 ก.พ.	- มีผู้ใช้ระเบิดและอาวุธปืน ยิงเข้าใส่เวที กปปส. ที่ตลาดยิ่งเจริญ เขตเทศบาลตำบลแสนตุง อ.เขาสมิง จ.ตราด มีผู้บาดเจ็บ 41 คน และเสียชีวิต 3 คน - มีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิดเอ็ม 79 ยิงระเบิดชนิด 40 มม. เข้าใส่ประชาชนบริเวณหน้าห้างค้าส่งบิ๊กซี สาขาราชดำริ ใกล้ที่ชุมนุม กปปส. แยกราชประสงค์ มีผู้บาดเจ็บ 24 คน และเสียชีวิต 3 คน
28 ก.พ.	สุเทพประกาศยุบเวที และคืนพื้นที่ผิวดการจรรจคินทั้งหมด โดยย้ายเวทีชุมนุมหลัก เข้าไปภายในสวนลุมพินิ ส่วนพระสุวิทย์ ธีรธมโม (พระพุทธรูปอิสระ) ยืนยันว่าไม่ยุบเวทีแจ้งวัฒนะ
7 มี.ค.	- มีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิดเอ็ม 79 เข้าใส่บริเวณที่ชุมนุม กปปส. สวนลุมพินิ มีผู้บาดเจ็บ 5 คน - ศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยให้นายกรัฐมนตรี คืนตำแหน่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติแก่ถวิล เปลี่ยนศรี ภายใน 45 วัน
11 มี.ค.	มีผู้ใช้เครื่องยิงลูกระเบิดเอ็ม 79 เข้าใส่บริเวณที่ชุมนุม กปปส. สวนลุมพินิ มีผู้บาดเจ็บ 3 คน อาการสาหัส 1 ราย
12 มี.ค.	ศาลรัฐธรรมนูญรับวินิจฉัยกรณีที่มีผู้ร้องให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ
14 มี.ค.	ศาลแพ่งสั่งคุ้มครอง ไม่ให้เนรเทศสาธิต เซกัล ชาวอินเดีย หนึ่งในแกนนำผู้ชุมนุม ออกจากประเทศไทยเป็นการชั่วคราว ตามคำสั่ง ครส.
21 มี.ค.	ศาลรัฐธรรมนูญ มีมติ 6 ต่อ 3 สรุปว่าการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 108 วรรค 2

ประกอบด้วยชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ ระนอง ตรัง ภูเก็ต พังงา สงขลา พัทลุง) เนื่องจากไม่มีผู้สมัคร ส.ส.ระบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และจัดเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อไม่ได้ เพราะไม่มีบัตรเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ จากการปิดล้อมสถานที่เก็บบัตรเลือกตั้ง และไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไปปฏิบัติหน้าที่ และการปิดล้อมหน่วยเลือกตั้ง ปัญหาดังกล่าว ทำให้ กกต. ไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ เนื่องจากไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ในหลายเขต โดย กกต. ได้ประกาศวันเลือกตั้งชดเชยเขตที่มีปัญหาขึ้นอีกครั้งในวันที่ 20 และ 27 เมษายน 2557 อย่างไรก็ตาม การประกาศวันเลือกตั้งชดเชยในเดือนเมษายน ไม่สามารถดำเนินการได้ หลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 เป็นโมฆะ

การแบ่งขั้ว และทางออกอย่างสันติ ที่ยังมองไม่เห็นแสงสว่าง

ความขัดแย้งทางการเมืองไทย ยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่มีทีท่าว่าจะยุติได้โดยสันติบนพื้นฐานของประชาธิปไตย การต่อสู้ทางการเมืองไม่เพียงดำเนินไปด้วยการเคลื่อนไหวบนท้องถนนของผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาลเพียงอย่างเดียว องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรตุลาการ ก็มีบทบาทสำคัญในความขัดแย้งทางการเมืองครั้งนี้ แม้หลายครั้งจะถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยกลุ่มการเมืองบางกลุ่มก็ตาม ขณะเดียวกันก็เชื่อกันว่า การเจรจาต่อรองทางการเมืองระหว่างรัฐบาลและผู้นำ กปปส. ยังคงดำเนินต่อไป แต่ยังไม่สามารถหาทางออกร่วมกันได้ ปัจจุบัน สังคมไทยกำลังถูกท้าทายต่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานประชาธิปไตยอย่างสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตาม กระแสการปฏิรูปทางการเมืองที่กำลังเกิดขึ้น น่าจะส่งผลเชิงบวกในการปรับปรุงแก้ไขกติกาทางการเมืองและกลไกของรัฐในระยะยาว เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่มากขึ้นในอนาคต

